

GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

WARSZAWA
Biblioteka Krajowej Rady
Narodowej

Rok I. Nr. 259

Włocławek, środa 18 grudnia 1946 r.

Cena 3 zote

Niepotrzebne sensacje

Od pewnego czasu na łamach prasy pojawiają się — niestety — nie zawsze rzeczowe informacje, dotyczące zmian, jakim uległ dotychczasowy sposób zaopatrzenia kartkowego, z którego — jak wiadomo — korzysta dotychczas znaczna część pracowników, biorących aktywny udział w odbudowie i zagospodarowaniu zniszczonego kraju. Ze zrozumiałych względów zaopatrzeniem kartkowym była objęta przede wszystkim ta część świata pracy, której zarobki nie pozwalały na zaopatrywanie się w artykuły pierwszej potrzeby na wolnym rynku, a która bez możliwości nabycia pewnej liczby tych artykułów po cenach sztywnych nie byłaby w stanie zapewnić sobie niezbędnego minimum egzystencji.

Zasada ta, dyktowana elementarnymi względami sprawiedliwości społecznej oraz względami na dobro Państwa, była konsekwentnie przestrzegana od chwili odzyskania niepodległości.

Rzecz prosta, że w miarę postępującej naprzód stabilizacji stosunków gospodarczych, formy gospodarki regulowanej muszą stać rzeczy ulegać zmianom, przystosowywać się do nowych warunków. Zapowiedzią tych zmian było zmieszenie świadczeń rzeczowych, odczuwających nadmiernie różnic, oswojących jego konieczność, reniownosc, przejęcie przez Państwo na system zakupów wolnorynkowych, ukonywanych za pośrednictwem Funduszu Apropowizacyjnego. Jednak zmiana sposobu gromadzenia zasobów na rzecz gospodarki reglamentowanej, obciążającej po ważnie budżet Państwa, musiała wpłynąć na poddanie sprawy zaopatrzenia kartkowego rewizji, na zastanowienie się, czy istotnie wszyscy dotychczasowi posiadacze kart żywnościowych znajdują się w tej sytuacji, którą ich uprawniała do korzystania z materialnej pomocy ze strony Państwa, jaką jest niewątpliwie nabycie artykułów żywnościowych, czy odzieżowych po cenach sztywnych.

Ewolucja gospodarki reglamentowanej przebiega w wyraźnym kierunku. Wprowadzając Komisje Notowań i Komisje cennikowe, dążąc wszelkimi środkami do ustalenia cen rynkowych na godzinowym poziomie, zwalczając spekulację, przeprowadzając akcje interwencyjne, gdy zachodzi ku temu konieczność, Rząd zmierza do likwidacji istniejącej obecnie dwoistości rynku, do gospodarki wyłącznie wolnorynkowej.

Oczywiście ewolucja ta nie może w żadnym wypadku przebiegać zbyt gwałtownie, nie może naruszać równowagi budżetów pracowniczych, musi być uwarunkowana realnym wzrostem wynagrodzeń za pracę, usprawnieniem, nie stojącym jeszcze u nas na doskonałym poziomie, dystrybucji artykułów pierwszej potrzeby.

Proces hitlerowskich zbrodniarzy rozpoczęty

WARSZAWA (obsł. wł.). W dniu wczorajszym w godzinach rannych rozpoczął się proces przeciwko gubernatorowi Warszawy Fiszerowi, staroście Warszawy Leistowi, katowi Wawra Daumemu i gestapowcowi Meisingerowi.

Trybunał Narodowy po zaprzysiężeniu biegłych i odczytaniu aktu oskarżenia udzielił głosu prokuratorom Sawickiemu i Siewierskiemu. Obydwaj prokuratorzy uwypuklili w swych przemówieniach ogrom zbrodni dokonanych przez oskarżonych. Zbrodnie te były podwójnego charakteru. Były zbrodnie indywidualne oraz zbrodnie ludobójstwa, nieznane dotychczas w swej okropności w historii dziejów ludzkości.

Po przemówieniu rzeczników oskarżenia sąd udzielił głosu oskarżonym, którzy zgodnie stwierdzili, że nie poczuwają się do winy. Oskarżony Fiszer w swym długim wywodzie oświadczył, że nie poczuwa się do żadnej odpowiedzialności. Bezczelnie stwierdził, że najbardziej poczuł się dotknięty oskarżeniem o zburzenie Warszawy, które odczuł tak samo boleśnie, jak i każdy mieszkaniec Warszawy.

Oskarżony Meisinger oświadczył, że z polityką nie miał nic wspólnego, że do SS należał wbrew swojej woli, a rozkazy otrzymane musiał wykonywać aby być lojalnym w stosunku do zarządzeń władz przełożonych.

Oskarżony Daume dużo opowiadał o swym dobrym sercu w stosunku do ludności polskiej, o tym jak dzielił się chlebem z biednymi itp.

Po złożeniu zeznań przez oskarżonych Sąd przystąpił do badania biegłych.

Na popołudniowej sesji Najwyższego Trybunału Narodowego otwarto postępowanie dowodowe.

Na wstępie przewodniczący Trybunału przychylił się do wniosku prokuratora Sawickiego oraz obrońcy Fiszera i zapowiedział, że wystąpi z wnioskiem do Trybunału w Norymburdze o przekazanie von den Bacha, który oświadczył, że rozkaz zburzenia Warszawy wydał gubernator Fiszer.

Ponadto winna ona przebiegać równolegle ze zwiększeniem się wymiany towarowej między wsią, a miastem, z nasyceniem koniecznym rynku zarówno artykułami przemysłowymi, jak i produktami rolnymi.

Dziś jeszcze snucie na ten temat różnego rodzaju domysłów, jest rzeczą przedwczesną. Rzecz zrozumiała, że o ile Rząd uzna, że pewne kategorie pracowników otrzymują już wynagrodzenie w wysokości wystarczającej, a których dodatkowo premiovanie kartkami żywnościowymi, wobec ograniczenia zasobów, musiałoby odbić się na zaprowiantowaniu ogółu, nie będzie w stanie zaopatrywać ich w żywność zakupywaną po cenach wolnorynkowych, a sprzedawaną po sztywnych.

Biegły prof. Szokalski wydał opinię o hitleryzmie, przytaczając ważniejsze cytaty myślicieli i ideologów hitleryzmu.

Prawem jest takie prawo, które służy narodowi niemieckiemu. Prawnikiem jest ten, który przysowił sobie książkę Hitlera „Mein Kampf” — cytował biegły.

Wywody biegłego wzbudziły wielkie zdenerwowanie u oskarżonych.

Następnie biegły dyrektor Muzeum Narodowego Lorenc omówił akcję niszczenia wartości kulturalnych przez hitlerowców, Plan niszczenia kultury polskiej został opracowany już w 1933 roku we Wrocławiu i Królewcu. Biegły opisał sposób niszczenia Zamku Królewskiego w Warszawie, oraz bestialskie palenie zbiorów bibliotecznych przez specjalne „Brennkommando”.

Po kapitulacji w myśl umowy dobra kulturalne nie niszczone w czasie

powstania miały być wywiezione do Gen. Gubernii i tam przechowane, tymczasem zostały wywiezione do Niemiec, gdzie w większości uległy zniszczeniu. Okupant dopuścił się zbrodni niszczenia kultury polskiej.

Po zeznaniach biegłego zabrał głos oskarżony Fiszer, który oświadczył, że rozkazy niszczenia nie pochodziły od niego, a przybywały z Krakowa. On sam uratował zamek przed wysadzeniem w powietrze. Popierał życie kulturalne czego dowodem jest zorganizowana przez orkiestra symfoniczną, utworzenie teatru i zezwolenie wydane polskim aktorom na występy w cukierniach i w restauracjach. — Nie jestem winien niszczenia dóbr kulturalnych w dystrykcie warszawskim — zakończył swą obronę Fiszer.

Po tych zeznaniach Trybunał odroczyl posiedzenie do dnia dzisiejszego wyznaczając je na godz. 9 rano.

Rząd Bluma otrzymał zaufanie

PARYŻ (obsł. wł.). Wczoraj rząd Bluma został przedstawiony parlamentowi. Wszystkie czynniki polityczne zgodnie oświadczają, że rząd ten otrzyma całkowite poparcie. Ogólnie przypuszczają, że otrzyma on w Zgromadzeniu tyle głosów, ile otrzymał sam Blum. Przewodniczący komunistów Thorez oświadczył: — Nie tylko poprzemy nowy rząd, ale go podtrzymamy.

PARYŻ (obsł. wł.). Z chwilą wejścia Bluma na salę Zgromadzenia wszyscy posłowie powstali z miejsc witając go owacyjnie. Po wygłoszeniu ekspozycji przystąpiono do głosowania, które w wyniku dało 580 głosów popierających nowy rząd. Premier Blum oświadczył, że urząd swój będzie sprawował do dnia wyboru Prezydenta Republiki Francuskiej t. j. do dnia 6 stycznia 1947 roku.

W sprawie energii atomowej

LONDYN (obsł. wł.). Wczoraj rozpoczęła obrady Komisja Narodów Zjednoczonych dla spraw energii atomowej. Pod obrady zostały wzięte propozycje amerykańskie, które składają się z czterech punktów: 1) podpisanie konwencji międzynarodowej w sprawie energii atomowej, 2) ustalenie przepisów, że energia atomowa

może być wykorzystywana tylko dla spraw nie związanych z wojną, 3) zakaz produkowania wszelkiej broni opartej o energię atomową i 4) powołanie Międzynarodowej Komisji Kontroli, która będzie miała prawo wkroczenia na terytorium każdego państwa celem skontrolowania czy przepisy konwencji są przestrzegane.

świata pracy. Uniknąć ich jednak ze względu choćby na postępującą naprzód stabilizację stosunków naszego życia nie ma sposobu. Stopniowe oddalenie się od okresu wojny oznacza nieuchronnie koniec form gospodarki wojennej, gospodarki reglamentowanej.

Jest rzeczą konieczną, aby każdy obywatel zdawał sobie dokładnie sprawę z istoty odbywających się dziś w Polsce procesów gospodarczych, aby ocenił je właściwie. Nie oznacza to jednak, wobec długofalowego przebiegu tych przemian, abyśmy mieli wysnuwać z nich pochopnie alarmujące wnioski, czy też doszukiwać się w rzeczach naturalnych i zrozumiałych jakichś całkiem zbędnych sensacji. (M. A.)

Polityka W. Brytanii

LONDYN (obsł. wł.). Sekretarz brytyjskiej Partii Pracy umieścił w „Daily Herald” artykuł w którym omawia projekty utworzenia Stanów Zjednoczonych Europy, mocno popieranym przez Churchilla i premiera Afryki Południowej Smutsa.

Sekretarz stwierdza, że Partia Pracy jest przeciwna tej koncepcji. Nie może się partia pogodzić z koncepcją Churchilla o utworzeniu Stanów Europy przy poparciu i wpły-

wach Wielkiej Brytanii i nie może zgodzić na drugą koncepcję w sprawie wywierania wpływów na przyszłe Stany Europy przez W. Brytanię i Zw. Radziecki. Tę ostatnią koncepcję wysuwają niektórzy członkowie Partii Pracy. Rząd Wielkiej Brytanii pragnie prowadzić politykę samodzielną niezależną ani od Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej ani od Związku Radzieckiego.

W sprawie zmniejszonych dostaw zboża

LONDYN (obsł. wł.). Wielka Brytania zamiast zapewnionych 150 tysięcy ton zboża ma obecnie otrzymać od Stanów Zjednoczonych tylko 84 tysiące ton. W związku z powyższym faktem w dniu wczorajszym wyjechał do Ameryki przedstawiciel rządu, który ma nadzieję, że utrzyma

wymiar zawartej umowy. Jednocześnie oświadczone tu, że pożyczka udzielona przez Stany W. Brytanii na 5 lat, zostanie wyczerpana w ciągu trzech lat. Główną przyczyną tego jest wyższa cen zboża oraz wyższa dolara.

Walka ze zwyżką cen

NOWY JORK (obsł. wł.). Przewodniczący amerykańskiego kongresu Związku zawodowego robotników przemysłowych Murray oświadczył, że świat pracy w Ameryce musi wystąpić zdecydowanie przeciwko wyższym cenom i powinien wystąpić z żądaniami podwyżki zarobków. Bagatelizowanie żądań świata pracy może doprowadzić do zwiększonego bezrobocia i zastoju w przemyśle amerykańskim. Jednocześnie Murray oświad-

czył, że powinna być przeprowadzona kontrola nad wysokimi zarobkami niektórych jednostek, których zarobki są niewspółmierne w stosunku do zarobków świata pracy.

Lista państwowa PSL

WARSZAWA (obsł. wł.). Wczorajsza „Gazeta Ludowa” organ PSL umieściła listę kandydatów na posłów zgłoszoną jako Państwową Listę Wyborczą PSL. Na liście tej znajduje się 110 nazwisk. Cechą charak-

teryistyczną tej listy jest to, że chłopię kandydaci stanowią mniejszość, bowiem jest ich wszystkiego 42,7%. Ogółem na liście znajduje się 47 ról-
terystyczną tej listy jest to, że chłopię kandydaci stanowią mniejszość, bowiem jest ich wszystkiego 42,7%. Ogółem na liście znajduje się 47 ról-
ników.

Wezwanie dra Weizmana

BAZYLEA (obsł. wł.). Przewodniczący sjonistów dr Weizman wezwał wszystkich do kontynuowania rozmów z rządem Wielkiej Brytanii chociażby za cenę podziału Palestyny.

Co mówi prasa francuska

PARYŻ (PAP). Cała francuska prasa lewicowa powitała z zadowoleniem decyzję Narodów Zjednoczonych zalecającą odwołania przedstawicieli dyplomatycznych z Madrytu. Dziennik „Humanite” nazywa decyzję tę pierwszym wielkim zwycięstwem demokracji nad generałem Franco, odniesionym dzięki naciskowi wywieranemu przez opinię publiczną Wielkiej Brytanii i Stanów Zje-

dzi list wyborczych może się narazić na to, że utraci prawo głosu w wypadku gdyby omyłkowo nie był umieszczony na liście wyborców.

Bałtyk i Odra

KRAKÓW (obsł. wł.). Rada Naukowa dla Zagadnień Ziemi Odzyskanych na swej IV sesji, która odbędzie się w Krakowie w dniach od 18 do 21 bm. wśród szeregu innych tematów rozważa szczegółowo sprawy odzyskanego wybrzeża i rzeki Odry.

W związku ze zmienioną obecnie sytuacją geopolityczną naszego Państwa, programowy referat pt.: „Morze jako instrument polityki gospodarczej nowej Polski”, poświęcony analizie „bilansu otwarcia” nowej Polski w związku z powyższym rozszerzeniem tzw. stopnia morskości, wygłosi Pełnomocnik Rządu dla Spraw Wybrzeża, inż. Eugeniusz Kwiatkowski.

Zagadnienia osadnictwa w dolinie Odry i kwestie, które wiążą się z wyzyskaniem tej rzeki jako magistrali komunikacyjnej łączącej Śląsk z Bałtykiem, przedstawia specjaliści w tej dziedzinie: prof. dr August Zierhoffer, dr Maria Kielczewska i dr Andrzej Grodek.

Zagadnienia rybołówstwa morskiego omówi nacz. inż. Jan Gumowski.

Amnestia dla SS-manów

BERLIN (PAP). Unia chrześcijańsko-demokratyczna złożyła wniosek o rozciągnięcie rozporządzenia o amnestii dla młodocianych poniżej lat 18-tu, którzy wstąpili do partii narodowo-socjalistycznej również na strefę radziecką. Wiadomo, iż młodzież ta należała do najbardziej zaciętych SS-manów.

W sprawie Sudanu

KAIR (obsł. wł.). Debata w parlamencie egipskim nad sprawą układu anglo-egipskiego nie wyjaśniła naprężonej sytuacji. Premier Nekraszy Pasza oświadczył, że nikt w Egipcie nie zgodzi się na oderwanie Sudanu od Egiptu. W wypadku gdyby Wielka Brytania podtrzymała swoje stanowisko, wówczas Egipt będzie zmuszony zwrócić się do Rady Bezpieczeństwa z prośbą o rozstrzygnięcie sporu.

Wojska irańskie nad granicą radziecką

TEHERAN (obsł. wł.). Wojska irańskie zajęły port Astar oraz wszystkie posterunki graniczne znajdujące się nad granicą radziecką. Stolica Kurdystanu została również zajęta.

Ambasador delegatem

WASZYNGTON (obsł. wł.). Ambasador W. Brytanii w Waszyngtonie został zamianowany stałym delegatem przy Radzie Bezpieczeństwa.

Oddalenie wniosku

TOKIO (obsł. wł.). Parlament japoński odrzucił 236 głosami przeciwko 160 wniosków socjalistów o rozwiązanie parlamentu japońskiego.

Prognoza pogody na dziś

WARSZAWA (obsł. wł.). Państwowy Instytut Meteorologiczny podaje następującą prognozę pogody na dzień dzisiejszy: Pochmurno, w wielu miejscowościach opady śnieżne. Słabe wiatry z kierunków wschodnich. Nocą temperatura poniżej 10 stopni a w dzień poniżej 7 stopni.

Wyrok w sprawie „Warszycy”

ŁÓDŹ (obsł. wł.). Wojskowy Sąd Rejonowy w Łodzi ogłosił wczoraj wyrok w sprawie bandy terrorystycznej Warszycy. Główni oskarżeni jak Sojczyński, Błasiak, Lipiński, Ciesielski zostali skazani na karę śmierci. Oskarżony Łęcki otrzymał 10 lat więzienia. W motywach wyroku Sąd uznał winę oskarżonych za całkowicie udowodnioną.

Kryzys w Stanach pogłębia się

NOWY JORK (obsł. wł.). Gazety amerykańskie odczuwają spadek poczytności. Wiele pism codziennych i periodyków ulegają zwrotom w dziesiątkach tysięcy egzemplarzy. Również wydatnie jest odczuwany zastój

w handlu oraz spadek frekwencji gości w lokalach rozrywkowych. Spadek ten jest spowodowany w głównej mierze zwyżką cen przy jednoczesnym utrzymaniu na jednakowym poziomie zarobków.

Zakończenie kursu

GDĄSK (DOPT). Dnia 11 grudnia br. odbyło się w gmachu Dyrekcji Okręgu Poczty i Telegrafów zakończenie 3-miesięcznego kursu podreferendarskiego, zorganizowanego przy Dyrekcji Okręgu Poczty i Telegrafów w Gdańsku, na które z ramienia Ośrodka Szkolnictwa Poczto-Telekomunikacyjnego przy Ministerstwie Poczty i Telegrafów, przybył ob. Dyrektor W. Foryś.

Egzaminowi poddało się 52 absolwentów kursu i 22 eksternistów z tego 7 osób zdało egzamin z wynikiem bardzo dobrym, 37 z dobrym i 30 z dostatecznym.

Uroczystego wręczenia świadectw dokonał Kierownik kursu Naczelnik Wydziału Administracyjnego Dyrek-

cji Okręgu Poczty i Telegrafów ob. Mgr Pakosz, który w serdecznych słowach życzył absolwentom, dalszej owocnej pracy dla dobra pocztownictwa polskiego.

Z kolei przemawiali Dyrektor Okręgu Poczty i Telegrafów w Gdańsku ob. Tomasiak Jan, delegat Ministerstwa Poczty i Telegrafów ob. Dyrektor Foryś oraz Naczelnik Wydziału Inspekcji Ministerstwa Poczty i Telegrafów ob. Mgr Lubomirski.

W końcu absolwenci kursu wysłali odpowiedni telegram do Ministra Poczty i Telegrafów ob. dr Putka Józefa z zapewnieniem poświęcenia wszystkich sił dla dobra Rzeczypospolitej Polskiej oraz służby pocztowo-telekomunikacyjnej.

Kronika Włocławka

ŚRODA
18
GRUDNIA

Kalend. Rzym.-Katol. — Oczekiwanie NMP.
Kalendarzyk Słowiański — Wszemierza
Wschód słońca 7.41 — Zachód 15.24.
Apteka dyżurna: ul. Warszawska 3.
Dyżur nocny lekarza Ubezpieczalni Społecznej
— dr Mosurova — Słowackiego 2a.
Karetka P. C. K. tel. 13-32, w nocy 15-41.
Straż Pożarna tel. 12 34

Kino „BAŁTYK“ — Muzyka i miłość.
Kino „POLONIA“ — Kwiat miłości.

TEATR ZIEMI KUJAWSKIEJ
NIECZYNNY

W lusterku

Miały być

Miały być rury zabezpieczone wodociągowe, w niektórych domach; dużo po mieście o tym mówiono, że niby szmaty, papier, lub słoma...

Minęła jesień i przyszedł mrozik; w niektórych domach wodę zamknięto, i może z Wisły będziemy wozic wodę w kubelkach; prezent na święta.

AGAPIT.

OSTRZEŻENIE.

Brygada Ochrony Skarbowej ostrzega wszystkich kupców i handlarzy artykułów pierwszej potrzeby przed nieuzasadnionym podwyższeniem cen, zwłaszcza w okresie przedświątecznym. Niezastosowanie się do powyższego ostrzeżenia ściągane będzie surowymi sankcjami karnymi.

„NOC WIGILIJNA“

W dniu 22 bm. o godz. 15-tej w świetlicy firmy Mühsam, odbędzie się gwiazdka dla dzieci pracowników wymienionej firmy od półtora do 10 lat. Dla dzieci urządzona będzie wigilia oraz obdarowane one zostaną łąkami.

Ponadto pod reżyserią kierownika świetlicy ob. Stefana Damzyna, wystawiana zostanie sztuka w 4-ach odłożonych pt. „Noc Wigilijna“ (md.).

WIEC BLOKU STRONNICTW DEMOKRATYCZNYCH.

W niedzielę odbył się wiec Bloku Stronniectw Demokratycznych. Sala była wypełniona szczerze. Wiec zainicjował Przewodniczący Powiatowej Rady Związków Zawodowych, który jednocześnie powołał prezydium wiecu w składzie następującym: przewodniczący — Prezes Miejskiej Rady Narodowej — Prezes Bojańczyk, członkowie: Jurasek (PPR), Sokołowski (SD), poseł Dobrowolski (PPS), prezydent Kubecki (PPS), poseł Milewski (PPS), Wasilewski (PPR), Frączak (SL).

Przemówienia polityczne wygłosili ob. ob. Jurasek (PPR), Sokołowski (SD), poseł Dobrowolski (PPS) i Frączak (SL).

Poszczególne momenty przemówień były przez zabranych żywiołowo oklaskiwane.

Na zakończenie wiecu powzięto następującą rezolucję:

„Zebrani w dniu 15 grudnia 1946 roku na wiecu przedwyborczym Partji i Stronniectw Demokratycznych zorganizowanych w Bloku Demokratycznym pod egidą Powiatowej Rady Związków Zawodowych postanawiają poprzeć gremialnie dążenia Bloku w zapewnieniu klasie pracującej przemożnego wpływu na dalsze losy Demokratycznej Rzeczypospolitej Polskiej przez zgodne głosowanie na listy wyborcze Bloku Demokratycznego, jako jedyne przedstawiciela interesów robotników, chłopów i inteligencji pracującej jak również jako wypróbowanego przewodnika polskiej polityki wewnętrznej i zagranicznej.

Niech żyje Blok Stronniectw Demokratycznych-

Precz ze slugusami polskiej reakcji!

Precz z pacholkami wrogiej polityki państw kapitalistycznych!

Niech żyje władza ludu pracującego w Demokratycznej, Wolnej i Suwerennej Rzeczypospolitej Polskiej!

Po przyjęciu rezolucji burzliwymi oklaskami wszyscy zebrani odśpiewali samorzutnie „Rotę“.

(at)

Z URZĘDU ZATRUDNIENIA.

W czasie od 1 do 10 bm. lokalny Urząd Zatrudnienia zapośredniczył do pracy 74 osoby, w tym 26 osób niewykwalifikowanych, 18 pracowników umysłowych, 3 pracowników młodocianych, 2 inwalidów wojennych, 4 żołnierzy zdemobilizowanych oraz 17 osób wykwalifikowanych. Do nauki w zawodach skierowano 4 osoby.

(md.)

WEZWANIE DO ZŁOŻENIA OFIARY.

W dniu 7 bm. o godz. 19,20, na przejeździe kolei szerokotorowej, znalazłem dużą torbę skórzaną.

Torbę wraz z zawartością oddałem dyżurnemu zawiadowcy kolejki wąskotorowej, ob. Lewandowskiemu, który w mojej i kontrolera ob. Wালিকiego obecności, zbadał zawartość, która zawierała: 5.600 zł. gotówką, kartki żywnościowe, dokumenty itp.

Torba za pokwitowaniem odebrana została przez właściciela od zawiadowcy stacji ob. Banaszkiewicza.

Ze względu na to, że ob. Kamińska, zam. we Włocławku przy ul. Mazowieckiej Nr. 6, dotychczas nie złożyła żadnej ofiary na cel dobroczynny, wzywam ją do złożenia takiej.

M. Drzymulski.

ZEBRANIE BANKOWCÓW I SKARBOWCÓW.

Dziś, we środę, o godz. 17-tej, w Urzędzie Skarbowym przy ul. Piekarskiej odbędzie się zebranie informacyjne organizowane z inicjatywy Powiatowej Rady Związków Zawodowych.

Poprzednie zebranie, wyznaczone na ubiegły piątek zostało odwołane wobec stawienia się zbyt małej ilości słuchaczy, bo wynoszącej zaledwie około 15 procent.

Przewodniczący Powiatowej Rady Narodowej ob. Bartosiewicz wyznaczył wobec tego termin drugi, wyrażając nadzieję, że skromna liczba przybyłych była wynikiem zajęć, a nie braku zainteresowania najważniejszymi sprawami w obecnej dobie.

(pp)

ZNALEZIONA ZGUBA.

W dniu 30 listopada br. na zabawie Ligi Kobiet w sali Rady Zw. Zawodowych znaleziono Bronzowy Krzyż Zasługi. Właściciel zguby winien się zgłosić po odbiór do Redakcji „Gazety Kujawskiej“ Brzeska 4.

NA ŚWIĘTA — PIĘKNA ATRAKCJA!

Jak się dowiadujemy — miasto nasze podczas świąt czeka niezwykle miła atrakcja. Zespół artystów naszego teatru opracowuje wesołą sztukę A. Fredry „Damy i huzary“. Próby są już na wykończeniu, kostiumy gotowe, dekoracje malują się. Reżyseruje sztukę znany nam dobrze reżyser M. Walewski.

A więc Święta tegoroczne umili nam nasz stary, poczciwy, genialny Fredro!

(ar)

WIECZÓR POEZJI.

Był to wieczór poezji, tańca i śpiewu. Ale nie o jego widocznych, czy też usłyszących cechach chcę mówić, bo pocóż szablonem mierzyć to, na co się porwała uśmiechnięta młodość.

To też nie mówmy tym razem o samym starannie opracowanym i przemysłowym programie, gdzie wielką rolę odegrała reżyserja, p. Sturgelewskiej. Nie mówmy o samym wykonaniu szczegółów, gdyż nawet nie domagam, o ile takie się czasami dostrzega, mają wdzięk i coś co w latach późniejszych przygasa i blade.

Na sali cicho, jak makiem zasiał. Słuchają uważnie wszyscy. W mroźny wieczór grudniowy idziemy poprzez kwiaty polskiego słowa, przez harmonijny dźwięk skrzypiec niewidzialnego grajka, lub niewyznaną prostotę walczyka tańczącego bez przesadnej pozy i bez koncepcji, które paczą się z powodu niemożliwości wykonania.

Zrozumieli to na wstępie widzowie. Zapomnieli o ironii i byli tak serdeczni i szczerzy jak ci wszyscy wykonawcy z Gimnazjum Handlowego i Liceum Spółdzielczego. Słuchali całego programu tak, jak się słucha czegoś, co przychodzi do nas prostymi drogami, bez pomocy koturnów, bez szminki i pudru.

Przeżywali te chwile, które podawano ze sceny z niewyszukanym wdziękiem i prostotą.

Tętno tych przeżyć zmieniało się szybko. Po deklamacjach rozległy się dźwięki fortepianu, a po tym ukazywały się obrazy zbiorowych deklamacji, by spleść się ze skocznym rytmem melodii granych na harmonii, lub przejść w rzewny ton żołnierskich piosenek i zadzwonić bądź melorecytacją, bądź też wrócić myślą do zapomnianej uliczki, gdzie kołacz się echo głosów czterech młodych rewelersów.

I zdawało się, że to takie proste, takie łatwe... A może i racja. Trzeba włożyć w taki program dużo pracy i... naście lat swego młodego życia.

Mówiliśmy o reżyserii. A wykonawcy?...

Wykonawcami byli:

Danuta Janowska, Jan Klonowski, Wanda Brzezińska, Fr. Stawarz — deklamacje; Lidia Iwanow taniec, zespół rewelersów, chór pod batutą p. Złotogórskiego, który odegrał wiązankę melodii na fortepianie i zespół uczniów klasy II, który wykonał deklamacje zbiorowe oraz inscenizacje wraz z klasą IV oraz W. Latosówną i jeszcze jeden wykonawca — zaczarowane skrzypce.

Andrzej Gryf.

Łączność ze słońcem

Świat techniczny przeżywa niebywałą emocję w związku z ujawnieniem w Anglii wynalazku tzw. Radaru. Dziś, po minionej wojnie, władze wojskowe brytyjskie zdecydowały się dać oficjalne wyjaśnienie na temat jeżeli nie kontruksji, to przynajmniej działania Radaru.

Co oznacza nazwa Radar? — Jest to skrót pełnej nazwy: Radio Detection and Ranging — po polsku znaczy to mniej więcej: radiowe szukanie i określanie odległości.

Działanie aparatu polega na wysyłaniu szybkich, krótkich, szybko powtarzających się po sobie impulsów fal radiowych! Fale radiowe wysyłane przez Radar — jeżeli natrafiają w swej drodze na jakiś przedmiot nieprzenikliwy, odbijają się od niego, dając sygnał przy pomocy fal powrotnych — rejestrowany natychmiast przez aparat! Jeżeli np. taki sygnał radiowy natrafi na nadlatujący samolot, fale odbijają się od niego i powracają do aparatu, określając

przy pomocy natężenia fali powrotnej odległość samolotu od aparatu.

Jedną wątpliwość w tej metodzie budziłyby kwestia odróżnienia samolotów własnych od nieprzyjacielskich, i z tą trudnością technicy angielscy uporali się doskonale. Otóż każdy z samolotów sił sprzymierzonych zaopatrzony został w specjalny aparat, który wprawdzie nie absorbował padających na samolot fal radarowych, ale powodował, że fale powrotne stwarzały w Radarze obraz o specjalnym kolorze — sygnalizując wrażliwie przynależność samolotu.

W wojnie znalazł Radar zastosowanie bardzo wszechstronne, a wiec służyć do wykrywania i określania położenia nieprzyjacielskich samolotów, łodzi podwodnych i okrętów, pozwalał widzieć przez mgłę, pilotom bombowców umożliwiało obserwowanie przewidzianych celów bez względu na porę dnia i bez względu na stan zachmurzenia nieba.

Wszystko to są zastosowania wo-

jenne aparatu Radar. Prasa angielska jednak widzi również wielkie możliwości zastosowania tego wynalazku dla celów pokojowych. Mianowicie czynione są podobno próby takiego przekonstruowania aparatu Radar, aby całkowicie umożliwić widzenie niewidomym.

Radar ma również wielkie pole do popisu w dziedzinie nawigacji morskiej. Ciekawych prób dokonano na okręcie „Polluks“. Mianowicie jedna osoba znajdująca się na pokładzie, tj. sternik, potrafiła kierować okrętem z całkowitą pewnością przez mgłę i noc, nie posługując się przy tym kompasem, a wyłącznie apertem Radar. Radar sygnalizuje we mgłę zbliżające się okręty, niebezpieczne skały lub boje pływające. W niedługim czasie boje przy ujściu Tamizy zostaną zaopatrzone w specjalne „Radar“ o promieniu działania 16 kilometrów.

Niewątpliwie jednak największą rewelacją Radaru jest zastosowanie go do badań kosmicznych. Prasa krajowa i zagraniczna pełne są enuncjacji na ten temat.

Uczonym australijskim w Sydney

udało się nawiązać kontakt radarowy ze słońcem. Sygnaly powrotne ze słońca przy obecnym stanie badań umożliwiły uczynom obliczenie bezwzględnej temperatury słońca. Z kolei uczynom korpusu sygnalizacyjnego USA udało się dnia 10 stycznia rb. nawiązać kontakt radarowy również z księżycem. Kierujący badaniami mjr. Osborne oświadczył, że jego zdaniem w ciągu najbliższych 10 lat zostanie nawiązana stała komunikacja rakietowa z księżycem. Przy dzisiejszym stanie badań nad energią atomową tego rodzaju teza staje się zupełnie realna, tym więcej, że kontakt radarowy stanowić będzie pocztę informującą stale i szybko o tym, czego się można spodziewać na niegdyś dalekim, w przyszłości jakże bliskim może księżycu. Podobno uczonym australijskim udało się nawiązać kontakt radarowy z księżycem już 4 lata temu — wówczas jednak badania te stanowiły jeszcze poważną tajemnicę.

Z WŁOCŁAWSKIEGO KLUBU SZACHISTÓW.

W niedzielę 15 grudnia w lokalu Klubu odbyło się zakończenie turnieju o mistrzostwo miasta. Tytuł mistrza miasta i puchar przechodni Zarządu Miejskiego zdobył Gaworski Zygmunt uzyskując 9 pkt. na 9 możliwych. II miejsce zajął Sieradzan Waclaw — 8 pkt., III Grosman Edmund — 5 1/2 pkt., IV Grzelak Feliks — 5 1/2 pkt., V Jaworski — 3 1/2 pkt., VI Sternowski Włodzimierz — 3 1/2 pkt., VII Markiewicz Tadeusz — 3 1/2 pkt., VIII Rostalski Julian — 3 pkt., IX Oleradzki Benedykt — 2 1/2 pkt. X dr Poznański — 1 pkt.

Janowski Michał i Lewi wycofali się po trzeciej rundzie.

Pierwszych sześciu zawodników otrzymało ozdobne dyplomy. Wręcznia nagrody przechodnie i dyplomów dokonał ob. nac. Mroziński Józef w imieniu ob. Prezydenta Miasta.

Jak się dowiadujemy w najbliższej przyszłości Zarząd Klubu przystępuje do organizacji ciekawej imprezy szachowej, mianowicie turnieju o drużynowe mistrzostwo miasta na czterech szachownicach.

Sądźmy, że wiadomość ta zelektryzuje zwolenników gry królewskiej i przy organizacjach zawodowych i świetlicach powstanie kilka drużyn, które staną do walki o puchar przechodni, ufundowany przez Włocławski Klub Szachistów i zaszczytny tytuł mistrzowskiej drużyny. (w)

W HOŁDZIE ŻOŁNIERZOWI POLSKIEMU.

Taki tytuł miało przedstawienie, które na deskach teatru Ziemi Kujawskiej kilkakrotnie odegrały dzieci Państwowej Szkoły Ćwiczeń, obmyślane i opracowane bardzo starannie. Znać w tej pracy nie tylko znajomość sceny i widowisk dla dzieci, ale przede wszystkim widać podejście pedagoga.

Sztuka wychowuje — nie ma ani jednego momentu drażliwego, ani jednej sceny za dużo — pracują całe zespoły.

Całość jest odbiciem życia szkolnego i tego, co dzieci zdobyły w pracy szkolnej, te same tematy, te same momenty wychowawcze i wychowujące.

W scenie „Partyzanci” wrywa się bodaj cała klasa chłopców, dziewczęta znów dają ujście swoim zainteresowaniom w barwnym tańcu stylizowanym kujawiaku.

Bogactwo i różnorodność tematów zachwyca dzieci, to też nic dziwnego, że w czasie kilku dni na wielokrotnie powtarzanym przedstawieniu przewinęły się całe rzesze dziesiątki ze szkół pow., a reżyserka i inicjatorka tego przedstawienia nauczycielka p. H. Kacprzakówna otrzymywała w podziękujące huragany oklasków.

FERIE ŚWIĄTECZNE.

Inspektorat Szkolny we Włocławku komunikuje, że świąteczne ferie zimowe trwać będą od 23 grudnia 1946 r. do 12 stycznia 1947 roku.

OZDOBY CHOINKOWE.

Okręg Włocławski Caritas ul. Łęska 49 podaje do wiadomości, że posiada tanie ozdoby choinkowe. Dochód ze sprzedaży przeznacza Okręg na urządzenie Gwiazdki dla najbiedniejszych dzieci.

PRZYPOMNIENIE.

Narodowy Bank Polski przypomina, iż wszystkie placówki subskrypcyjne (także pracownicze), winny rozprowadzić obligacje PPOK wśród swych subskrybentów do dnia 20 grudnia r. b.

ŻONOBÓJCA SKAZANY.

Głośna sprawa żonobójcy Michała Makulskiego znalazła swoje rozwiązanie w Sądzie Okręgowym we Włocławku.

W zeznaniach złożonych przed sądem oskarżony do winy nie przyznał się, twierdząc, że nie był w stanie zabić kury, a tymbardziej żonę, którą bardzo kochał i którą poślubił z miłości. Oskarżony także powołał się na swoją pobożność; swego czasu przez jeden rok przebywał w Seminarium Duchownym. W 1939 roku chorował na zapalenie mózgu i od tego czasu cierpił na częsty zanik pamięci.

Pożycie małżeńskie było bardzo szczęśliwe, a poczęło się psuć dopiero w 1945 roku, kiedy znajdował się w krytycznych warunkach materialnych. Żona wówczas postanowiła wyjechać na Zachód, aby znaleźć dla siebie pracę, czemu on się sprzeciwiał, tym bardziej, że sam chciał przyjąć posadę nauczyciela w Kurowie pod Włocławkiem.

Po dłuższych sprzeczkach z żoną, widząc nieodwołalne postanowienie żony, załamał się, a kiedy po świątach Bożego Narodzenia wyszedł na spacer ze swym synkiem, stracił pamięć i od tej chwili nic nie pamięta. Przymotność odzyskał w szpitalu w Tworkach w sierpniu r. b. i dopiero wówczas dowiedział się, że jest oskarżony o zamordowanie żony.

Świadkowie: siostra oskarżonego H. Schmidt oraz brat oskarżonego J. Makulski opisać pożycie małżeńskie oskarżonego jako b. zgodne, stwierdzili, że brat był uczciwym człowiekiem i że na parę miesięcy przed zabójstwem Makulskiej powiedział „wpadłem bracie, po same uszy”.

Milicjant Kowalski zeznał, że kiedy krytycznego wieczoru zapukał do drzwi Makulskich otworzył mu sam Makulski, przy czym był przerażony widokiem milicjanta. Tłumaczył, że żona wyszła do znajomych. W łóżku leżał synek i płakał. Przeprowadzona rewizja, w mieszkaniu stwierdziła ślady świeżej krwi na ubraniu oskarżonego, nadto znaleziono siekiere okrwawioną, na widok której Makulski oświadczył, że ćwiartował mięso na handel. Wreszcie w wyniku dalszej rewizji znaleziono wór pod łóżkiem, zawierający według słów Makulskiego brudną bieliznę. W worku tymczasem znaleziono zawinięte w koldrę i koc ciepłe jeszcze zwłoki zamordowanej Makulskiej. Na głowie widniały rany, a ręce były przywiązane do tułowia.

W wyniku przeprowadzonego przewodu sądowego Sąd Okręgowy skazał Makulskiego na 15 lat więzienia. (at)

POSZUKIWANIA.

Ktokolwiek mógłby udzielić jakichkolwiek informacji o niżej wymienionych osobach proszony jest o zgłoszenie się do biura PCK we Włocławku, ul. Piusa XI Nr. 8.

- 1) Antkiewicz Zofia (ze Lwowa),
- 2) Kiczuk (brak bliższych danych),
- 3) Mrozińska Genowefa z d. Kaliszanka ok. 37 lat ze Lwowa,
- 4) Magdij Michał i Józef ur. w Zagrobeli woj. Tarnopolskie,
- 5) Pater August ur. 1899 r. w Bydgoszczy,
- 6) Pater Maria ur. 1900 r. w Bydgoszczy,
- 7) Pater Marta ur. 1928 r. w Przyściarsku,
- 8) Tameczka Józefa ur. 16.4.1920 r. w Bieliny,
- 9) Krüger Waldemar,
- 10) Matz Florentyna,
- 11) Nowak Władysław ur. 18.6.1903 r.

Ogłoszenie

Wydział Aprowizacji i Handlu m. Włocławka podaje do ogólnej wiadomości wszystkim kupcom, prowadzącym przeds. przemysłowe, handlowe i gospodnio-hotelarskie, co następuje:

W dniach od 17 do 21 bm. włącznie w gmachu Wydziału Aprowizacji i Handlu, ul. Kościuski 12, pokój Nr. 9, przyjmowane będą karty ewidencyjne przez kontrolerów delegowanych z Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni.

Stawiernictwo obowiązkowe wraz z wszelkimi dokumentami potwierdzającymi wszystkie dane dotyczące prowadzenia przedsiębiorstwa. Włocławek, dn. 16.12.46 r. (2397)

Za PREZYDENTA MIASTA

(St. Kasprowicz)

Zast. Kier. Wydz. Apr. i H.

Ogłoszenie

Wydział Aprowizacji i Handlu m. Włocławka podaje do wiadomości, iż od dnia 18 do 23 grudnia br. wydawane będą na karty zaopatrzenia następujące artykuły:

Na karty zaopatrzenia z m-ca grudnia br.
MYDŁO TOALETOWE
Dodatek „D” na odcinek Nr. 31 po 1 kałku — cena zł. 6.50.

Na karty zaopatrzenia z m-ca listopada br.
MLEKO CHUDE W PROSZKU
Dodatek „D” na odcinek Nr. 4 po 320 gr. — cena zł. 4.

„MKD” 3—12 na odcinek Nr. 64 po 320 gr. — cena zł. 4.

MLEKO SKONDENSOWANE
Dodatek „D” na odcinek Nr. 5 po 5 puszek — cena zł. 15.

„MKD” 3—12 na odcinek Nr. 63 po 5 puszek — cena zł. 15.

Mleko sprzedawane będzie tylko w sklepach rozdzielczych „Witamina” w czasie od 18 do 23 grudnia br.
Włocławek, dn. 16.12.46 r. (2398)

Za PREZYDENTA MIASTA:

(St. Kasprowicz)

Z-ca Kier. Wydz. Apr. i H.

Ogłoszenie

Na podstawie telefonogramu Ministerstwa Aprowizacji i Handlu, Departament Handlu z dnia 11.12.46 r. Nr. 14625 L. dz. X-Go-11223 Starostwo Powiatowe we Włocławku, Referat Aprowizacji i Handlu zezwala na obrót wyrobami cukierniczymi w dniach 24, 25, 26 i 31 grudnia 1946 r. oraz 1 stycznia 1947 r. (2399)

ZA STAROSTĘ

w/z T. Warecki

Kier. Pow. Ref. Aprow. i Handlu

Ogłoszenie

Starostwo Powiatowe we Włocławku, Ref. Apr. i Handlu zawiadamia, że od dnia 16.12.46 r. wydawane będzie dla ludności pracującej bezrobotnej pow. włocławskiego na karty żywnościowe z m-ca listopada następujące artykuły żywnościowe:

CUKIER.

Kat. I 0,5 kg. kupon Nr. 11 kart wydanych na m-c listopad.

Kat. II 0,4 kg. kupon Nr. 11 kart wydanych na m-c listopad.

Kat. IR 0,25 kg. kupon Nr. 11 kart wydanych na m-c listopad.

Kat. „M” 0,25 kg. kupon Nr. 1 kart wydanych na m-c listopad.

Kat. „D” 0,25 kupon Nr. 8 kart wydanych na m-c listopad.

SÓL.

Kat. I 0,4 kg. kupon Nr. 8 kart wydanych na m-c listopad.

Kat. II 0,4 kg. kupon Nr. 24 kart wvdanych na m-c listopad.

Kat. III 0,2 kg. kupon Nr. 7 kart wydanych na m-c listopad.

Kat. IR 0,3 kg. kupon Nr. 7 kart wydanych na m-c listopad.

Kat. IIR 0,2 kg. kupon Nr. 7 kart wydanych na m-c listopad.

CZEKOLADA.

Na „D” 1 tabl. na kupon Nr. 9 kart wydanych na listopad 46 r.

SOKI POMIDOROWE.

Karty „D” 3 puszek na kupon Nr. 10.

CUKIERKI.

Karty „D” po 0,30 kg. na odcinek Nr. 8 z m-ca paźd.

Spółdzielnie, sklepy rozdzielcze pobiorą asygnoty najpóźniej od dnia 16.12.46 r. do dnia 20.12.46 r. włącznie i złożą ostatecznie rozliczenie z artykułów do dnia 5.1.47 roku. (2400)

ZA STAROSTĘ POWIATOWEGO

(—) T. Warecki

Z-ca Kier. Ref. Apr. i Handlu

(—) A. Pławińska

P-ref. Rozdz. Art. Przem.

**Najpopularniejsze
KOŁĘDY POLSKIE**

w łatwym układzie na akordeon
o 24 basach w cenie zł. 70.—

Poleca

KSIEGARNIA POWSZECHNA

DRUKARNIA DIECEZJALNA

Włocławek, ul. Brzeska 4

OGŁOSZENIE

Powiatowa Spółdzielnia Rolnicza „Samopomocy Chłopskiej” we Włocławku wymienia otręby na zboże jak niżej:

za 100 kg. żyta 150 kg. otrąb pszennych

wzgl. kukurydzianych

za 100 kg. jęczmienia 130 kg. otrąb pszen-
nych wzgl. kukurydzianych

za 100 kg. mąki żytn. 160 kg. otrąb pszen-
nych wzgl. kukurydzianych

za 100 kg. kaszy jęczm. 180 kg. otrąb pszen-
nych wzgl. kukurydzianych

za 100 kg. jęczmienia 180 kg. otrąb żytnich
wzgl. jęczmiennych i owsianych

za 100 kg. mąki żytn. 220 kg. otrąb żyta:ich
wzgl. jęczmiennych i owsianych

za 100 kg. kaszy jęczm. 260 kg. otrąb żytn-
nych wzgl. jęczmiennych i owsianych.

Przy tym oferujemy żelazo obręczowe, podkowane, taśmowe na beczki, wiadra, kucharki, młocarnie, wialnie, kultywatory, brony, plugi — po cenach sżytywnych.

Pasze odżywcze dla zwierząt domowych i drobiu, smary do wozów i maszyn, trzciznę paszczury i myszy, cement — po cenach rynkowych.

W najbliższych dniach nadejdzie węgiel na premiovanie zbóż. Kto chce otrzymać węgiel w pierwszej kolejności niech dziś dostarczy żyto i jęczmień. Kupujemy siano.

(2392) Powiatowa Spółdz. Rolnicza
Samopomocy Chłopskiej Włocławek

Ogłoszenia drobne**WEZWANIE.**

Sąd Biskupi we Włocławku wzywa STANISŁAWA SUSKĘ żeby się stawił w kancelarii Sądowej (pałac Biskupi) dnia 27 grudnia br. o godz. 11; w sprawie o nieważność małżeństwa. Stawienie się osobiste jest konieczne.

Notariusz Sądu Biskupiego. Ks. J. Lesnik
(2385) Notariusz

NUTY w dużym wyborze dla orkiestry dętej okazynie do nabycia. Wiadomość w Administracji „Gazety Kujawskiej”.

POSZUKUJĘ lokalu z przynależnymi ubikacjami na przedsiębiorstwo handlowe w centrum od 1.1.47 r. Zgłoszenia pisemne do Adm. Gazety Kuj. pod Nr. 2395 (sklep). (2395)

UNIEWAŻNIAM dowody inwalidzkie, kartę rejestracyjną RKU i inne dokumenty. Gerle Adam zam. Toruńska 1. (2391)

UNIEWAŻNIAM zgubione: kartę rejestr. Urzędu Zatrudnienia, kartę rejestr. RKU Włocławek, legitymację Odznaki Grunwaldzkiej, świadectwa ogrodnicze na nazwisko: Lewiński Tadeusz, Bracka 40a. (2394)

UNIEWAŻNIAM skradzioną kartę rejestracyjną RKU Włocławek, Miancki Henryk, Orłowo gm. Czarny, powiat Lipno. (2393)

UNIEWAŻNIAM kartę ewakuacyjną Przybył Wincenty, Emilia, Kazimierz, Stanisław, Tadeusz, Regina zam. Jasienice gm. Przedecz. (2401)

UNIEWAŻNIAM zgubione dokumenty: dowód osobisty, kartę RKU, akt ślubu, legitymację fabryczną z fotografią. Pałucki Franciszek, Włocławek, Wieniecka 5. (2396)

Czy złożyłeś już ofiarę
na POMOC ZIMOWĄ?

W

T